

Inatsisartunut ilaasortaq Erik Jensen
e-mailikkut uunga nassiunneqartoq inatsisartut@inatsisartut.gl

§ 37 naapertorlugu apeqquut 2026-082-mut akissut

01-06-2026

Matumuuna § 37 naapertorlugu apeqqutitut tulliuuttunut akissut nassiunneqarpoq.

Sags nr. 2026-10563
Dok. nr. 24457785

Apeqquut 1-ip akinissaanut Peqqissutsimut Inunnullu innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfimmit ilapittuutinik pissarsisoqarpoq. Tamatuma saniatigut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik akissutitut ilapittuuteqarpoq.

Postboks 1037
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqquut 1. Inuiaqatigiinni ikiaroorartup nunatsinni qanoq annertutigisumik ajoqutaatiginera Naalakkersuisut qanoq nalilerpaat?

Akissut:

Ikiaroorartuq annertuumik maani nunatsinni inuttut, inuuniarnikkut, peqqissutsikkut aningaasaqarnikkullu assut ajoqusiisartuq Naalakkersuisut naliliipput. Ajoqusiinerit atuisunut ataasiakkaanut taamaallaat eqquisanngillat, aammali meeqqanut, ilaqutariinnut, suliffeqarnermut, ilinniartitaanermut, peqqinnissaqarfimmut, isumaginninnermut inatsisinillu atuutsitsinermut eqquisarpoq.

Ikiaroorartumik anngiortumik eqquusuinnermut siaruarterinnermullu aarleqquteqarnermik oqaatigineqartut, Naalakkersuisut isumaqatigaat, tassani taakku innuttaasunut, ilaqutariinnut nunarpullu tamakkerlugu piffinni inuiaqatigiinnut kingunerisassat ilanngullugit. Ikiaroorartunik akiuiniarneq annertuumik pingaartinneqarpoq, ingerlaavartumillu sinaakkutit periarfissallu atugassanngortinneqartut iluanni suliniarnermik nukittorsaanissaq sulissutigineqarpoq.

Apeqquutip uuma akineqarnissaanut Peqqissutsimut Inunnullu innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfimmit ilapittuutinik pissarsisoqarpoq, taakkulu ima paasissutissiipput:

"Peqqissutsimut Inunnullu innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik ikiaroorartup ataatsimut inuiaqatigiinnut kingunerisaanik alaatsinaannanilu paasissutissanik pigisaqanngilaq.

Paasissutissatut tunngavigineqartut taamaallaat hashimik atuinermut taassumalu pissarsiarineqarsinnaaneranut tunngapput, taannami massakkut meeqqanik atuarfinni atuartunut,

innuttaasunillu misissuinermi apeqqutitut ikiarooriutitut inerteqqutitut kisimi apeqqutitut ilaatinneqartarmat.

Taamaalilluni ikiaroorartunut allanut aaqqissuussamik ilisimasamik pigisaqartoqanngilaq, tamannalu ajornartorsiutip annertussusaanik ataatsimut tunngavissanik killiliivoq.

Aanngajaarniutitik ajornartorsiutit amerlasuutigut ataatsimoortarnerat, Peqqinnissaqarfiup paasissutissiissutigaa. Inuit hashimik ajornartorsiutillit 60 procentiisa missaat aamma imigassamik ajornartorsiuteqarput. Aanngajaarniutitik ajornartorsiutit inuuniarnikkut ilungersunartorsiutitik qanimut attuumassuteqarput, taakkunungalu patsisaallutillu kingunerisassaasinnaallutik, tamannalu aamma nassuiaammi "Atomerluisunik katsorsaaneq – pisariaqartitsineq inuiaqatigiinnullu iluaqutitariumaagassai" (UPA 2014) takuneqarsinnaavoq.

Inuuniarnikkut kinguneqaatit annertupput kinguaariinnullu tullernut anngussinnaallutik. Atomerluinermik katsorsartinnernut ilannguttut 50 procentingajaat angerlarsimasunik meerartaqarput, amerlasuullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartunik meerartaqarput. Inuit katsorsarneqartut 52 procentingajaat angerlarsimaffiminni aalaakkaasuunngitsuni puullaaqinartunilu peroriartorsimanagerat, qulinillu pingasut hashimik imaluunniit imigassamik hashimillu akuleriissillugit ajornartorsiuteqartunik angajoqqaarlutik peroriartorsimanagerat, Allorfiup 2025-mut ukiumoortumik nalunaarutaani takutinneqarpoq.

Aningaasatigut kinguneqaatit kingullermik "Kalaallit Nunaanni atomerluinermut aningaasartuutit" (2015) naatsorsorneqarput, tassani toqqaannartumik inuiaqatigiinnut aningaasartuutit ukiumut 271-338 mio. kr.-nut missingerneqarput, taakkulu BNP-p 2,0-2,5 procentiinik naleqarput. Toqqaannanngitsumik kingunerisaasumillu aningaasartuutit, tassani nammineq angajoqqaalluunniit aangajaarniutitik ajornartorsiutaasa malitsigisaannik ilinniarnernik naammassinngitsoomerit ilanngullugit naatsorsorneqanngillat."

Apeqqu 2. Naalakkersuisut isumaqarpat inoqarfinni ikiaroorartumik arsaarinnissuteqarfigineqarpiarneq ajortuni ikiaroorartoq ajornartorsiutaanngitsaq?

Akissut:

Aallaqqaasiullugu Peqqissutsimut Inunnillu innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfiup paasissutissiissutai siuliani allassimasut innersuussutigineqarput.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni ilanngaaserinikkut suliniarnerup nunatsinnut qitiusumik isaarissanik aallussilluni pilersaarusionera ilassutigalugu oqaatigineqassaaq, tassani mittarfiit umiarsualiviillu ilaasut nassatallu nunanit allaneersut tikittarfii ilanngullugit. Tamanna nakkutilliinerup tassani angusaqarfiulluarnerpaamik ingerlanneqarsinnaaneramik patsiseqarpoq, ilaasummi angallattut amerlasuut taakku aqqusaartarmatigit.

Ikiaroorntup illoqarfinnut inoqarfinnullu allanut ingerlatitassatut eqqarsaatigineqartut amerlasuutigit isaarissani taakkunani nassaarineqarlutillu arsaarinnissutaasarnarat, tamatuma peqatigisaanik malitsigaa. Arsaarinnissutit taamaattut illoqarfinni nakkutilliinerup ingerlanneqarfiani nalunaarsorneqartarput, tamatumani naggataagut apuuffissatut eqqarsaatigineqartoq, amerlasuutigit ilisimaneqarneq ajortoq apeqqutaatinnagu.

Ilanngaaserinermi oqartussaasut suliassaat pingaarnertut nunatsinnut isernermi nakkutilliinerup attuumassuteqartuunera, naggasiullugu pingaarutilittut oqaatigineqassaaq. Nunap killeqarfianik ikaarnermi nakkutilliineq atuutsitsinerlu, tassani illoqarfiit inoqarfiillu ataasiakkaat ilanngullugit, politiit suliassaraat. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup qinnuiginnittoqartillugu politiit ikiortarpai, ikiaroorntunillu nassaartoqartillugu suliaq politiinut ingerlateqqittarlugu.

Ikiaroorntunik atuineq tamatuma sumi pinera apeqqutaatinnagu annertuumik ajornartorsiutaasoq Naalakkersuisut isumaqarput. Siuliani allassimasutut tamanna piffimmut arsaarinniffimmut ikiaroorntullu inerteqqutit naggataagut apuuffissaannut ataqatigiiffeqartariaqanngilaq. Taamaammatt piffik arsaarinniffik ikiaroorntup siararterfissaatut atorneqarfissaatulluunniit imminermi takutitsisuusariaqanngilaq. Taamaammallu aamma piffik arsaarinniffik taamaalilluni piffinni aalajangersimasuni ilanngaaserisoqanngitsuni ikiaroorntumik atuiarnerup ajornartorsiutaannginnerattut Naalakkersuisut isumaqarnerannik takutitsisuunngilaq. Akerlianik tamanna piffinni taakkunani ikiaroorntup nunatsinni piffinnut tamanut ingerlanneqarluni assartorneqarnermini nassarineqarfianik takutitsisuuvoq.

Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit tamanna ikiaroorntumik ajornartorsiut annertunermik illoqarfinni inoqarfinniluunniit aalajangersimasuni piuneranik erseqqissumik takutitsisuunngillat. Peqatigisaanik illoqarfikkaartumik nunaqarfikkaartumillu annertussutsinik erseqqissumik qulaajaasinnaasunik paasissutissanik toqqammaviusinnaasunik pigisaqartoqanngilaq.

**Apeqquut 3. Inoqarfinni ikiaroorartumik
arsaarinnissuteqarfigineqarpiarneq ajortuni
arsaarinnissutigineqartup taamak annikitsigineranut
Naalakkersuisut suna pissutaasoraat?**

Akissut:

Illoqarfinni inoqarfinnilu minnerni annikiginartumik arsaarinnittarnerit, nunatsinni ilanngaaserinikkut nakkutilliinerup qanoq aqqissuunneqarneranut ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

Akissut 2-p akineqarnerani allassimasutut, nakkutilliinerit annertunerpaartaat nunatsinni qitiusumik isaarissanut katersorneqarpoq, tassani ilaasut usillu nunanit allaneersut tikittarput. Tassanilu nakkutilliinermik suliaqarnerup naammassisaqarfiulluartut nalilerneqarpoq, ataatsimummi angallanneqartut amerlanerpaartaat eqiteriffinnik taakkunannga aqqusaartarput.

Tamatuma ikiaroorartup nunatsinni piffinnut allanut siaruartigassatut eqqarsaatigineqartup apuuffissaannut anngunnissaa sioqqullugu paasinarneqarlunilu arsaarissutiginiartarnera malitsigaa. Arsaarinninnerit taamaattut illoqarfinni nakkutilliinerup ingerlanneqarfigisaani nalunaarsugaasarput, tamatumani ikiaroorartut illoqarfinnut minnernut inoqarfinnulluunniit ingerlanneqartussaana apeqqutaatinnagu.

Taamaalilluni illoqarfinni minnerusuni arsaarinnissutit annikinnerunerat piffinnut taakkununnga annguttoqartannginneranik takussutissaasariaqanngilaq, annertuutigulli nakkutilliinerup aqqummi siusinnerusumi annertunerusumik pisarneranik takutitsisuulluni.

Naggasiullugu nunap killeqarfiani ikaarnerup kingorna nakkutilliinerup atuutsitsinerullu, tassani illoqarfinni inoqarfinnilu ataasiakkaanni pisartut ilanngullugit, siusinnerusukkut taaneqartutulli politiit suliaarigaat oqaatigineqassaaq.

**Apeqquut 4. Illoqarfinni aalajangersimasunik qimmilinnik
ilanngaaserisoqarfiunngitsuni umiarsuartigut avataaniit tikittut
qanoq annertutigisumik nakkutigineqarpat?**

Akissut:

Nakkutilliinermi pinaveersimatitsineq pissutigalugu nakkutilliinerit amerlassusaat, akulikissusaat nunatsinniluunniit agguataarsimanerat Naalakkersuisut oqaatigisinnaanngilaat. Nakkutilliinerit aarlerinaatinik toqqammaveqartumik ingerlanneqartarput, assersuutigalugulu inunnik/nassiussanik nakkutilliinermik, pappiaqqanik nakkutilliinermik, tusarliussat aallaavigalugit nakkutilliinermik kiisalu sulisunik immikkut ilinniarsimasunik ikiorteqarluni pisinnaasarpoq.

Umiarsuarnik nunanit allanit nunatsinnut tikittunik nakkutilliinerit immikkut ilungersunartuupput. Umiarsuup nunatsinni umiarsualivimmut siullermut tikinnissaa sioqqullugu ikiaroorartup imaanut nakkartinneqarsimasinnaanera angallatinulluunniit minnernut nuunneqarsimasinnaanera misilittakkat takutippaat.

Tamanna tunuliaqutaralugu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik umiarsuit nunatsinnukartut aallannginneranni nakkutilliinerit siunertaralugit Danmarkimi, Savalimmiuni Islandimilu ilanngaaserinikkut oqartussanik qanimut suleqateqarpoq.

Assersuutigalugu pisariaqartutut naliliinikkut umiarsuit nunatsinnut tikinneranni nakkutilliinernik ingerlatsisoqartarpoq. Nakkutilliinerit taamatut ilaatigut sukumiisumik aarlerinaatinik naliliinerit tusarlerneqarnerillu tunuliaqutaralugit pisinnaasarput, tamannalu nalinginnaasumik ilanngaaserisut immikkut ilinniarsimasut illoqarfimmut pineqartumut angalanerisigut pisarluni. Umiarsuarnik nakkutilliineq – tamatumani ininik tankinillu matoqqasut ilanngullugit – isumalluutunik atuinartuuvoq isumannaallisaanikkullu atortoqarnissamik pisariaqartitsiviulluni.

Tamatuma saniatigut nakkutilliinerup ilaata taassuma qanoq aaqqissuunneqarnera isertuussassat pissutigalugit sukumiisumik paasissutiginnissaa Naalakkersuisut kissaatiginngilaat.

Apeqquut 5. Illoqarfiit ilanngaaserisoqarfiunngitsut qimmeqarfiunngitsullu qanga kingullermik misissuiffiqineqarnikuuppat?

Akissut:

Illoqarfiit aalajangersimasumik ilanngaaserinikkut aalajangersimasumik najuuffiqineqanngitsut ilaanniinnakkut kiisalu tusarlerneqarnerup takussutissalluunniit aalajangersimasut nakkutilliinissamik pisariaqartitsisoqarneranik takutitsigaangata ingerlanneqartarput. Tamatuma piffissani aalajangersimasuni, anngiortumik eqqussuiniartut piareersimaffigisinnaasaanik pisassannginnera erseqqissaatigissallugu pingaaruteqarpoq.

Ilanngaaserinikkut nakkutilliineq ataatsimut isigalugu ingerlaavartumik aarlerinaatinilluunniit tunngaveqartumik naliliineq tunuliaqutaralugu pilersaarusioneqartarpoq, tassanilu suliniarneq tusarliussat, nalunaarutigisat paasissutissanillu toqqammaviit naleqquttut misissoqqissaarneri aallaavigalugit pilersaarusioneqartarpoq. Tamatuma nakkutilliinermik ingerlatat piffinni piffissanilu annertunerpaamik sunniuteqartussatut nalilersuiffigisani ingerlanneqartarnerat malitsigaa.

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut nakkutilliinerit annertunersaat nunatsinnut isaarissani qitiusuni pisarpoq, illoqarfinnili ataasiakkaanni

kingullermik qanga nakkutilliisoqarneranut tamanut saqqumisumik ataatsimut nalunaarusiortoqarneq ajorpoq. Takussutissiivinnik taamaattunik tamanut saqqummiussineq taamaalilluni nakkutilliinikkut pinaveersimatitsineq aallaavigalugu naleqquttuussanngilaq.

Apeqqut 6. Ilanngaaserisut qimmii sulinermi qanoq annertutigisumik iluaqutaappat? Naalackersuisullu qimmit amerlineqarnissaat pilersaarutigivaat? Qaqugu sumilu tamanna pilersaarutaava?

Akissut:

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup qimmii ilanngaaserinikkut nakkutilliinermi pingaarutilimmik sakkupput nakkutilliinermillu sulianut allanut ilapittuutitut atorneqartarlutik, tassani scannerinik, misissueqqissaarnernik inunnillu misissuinerit ilanngullugit.

Qimminilli pitsaasumik atuinerup qimmit qimminillu ingerlatsisut sivilisunerusumik ilinniarnermik ingerlatsinissaq, ingerlaavartumillu sungiusartarnissaq pisariaqartippaa. Ilanngaaserisumik qimmilimmik ilinniartitsineq nalinginnaasumik ukiunik marlunnik sivilisussuseqartarpoq, peqatigisaanillu qimmit malussajassusaat attanniarlugu qimmit aalajangersimasumik aalaakkaasumillu ilaatigut ikiaroonartunik nalaatsisarnissat pisariaqarluinnarpoq.

Ilanngaaserinermik suliniarnerup nukittorsarnissaanut atatillugu Naalackersuisut qimminik ingerlatsisunik nutaanik atorfinitsitsillutillu qimminik nutaanik pissarsipput. Peqatigisaanik qimminik atuneq aarlerinaatinik toqqammavilimmik periuseqarneq naapertorlugu eqaatsumik pingaarnersiuffigineqartarpoq.

Tassunga atatillugu qimmit ataatsimut suliniarnermut ilapittuutaanerat, taakkulu atorneqarnerat nakkutilliinermi sakkunut allanut ataqatigiissillugu isigineqarnissaa aammaarluni erseqqissaatigineqassaaq.

Taamaalillutik Naalackersuisut qimminik ingerlatsisunik nutaanik atorfinitsitsinikkut qimminillu nutaanik pisinikkut nukittorsaanermik aallartitsereerput. Maannakkuugallartoq nunap immikkoortuani sumi inissiineq taakkulu sulinermi atorneqarnerat pillugu erseqqinnerusumik tamanut ammasumik nassuiaanissamat tunngavissaqartoqanngilaq. Annertusaaqqinnerusinnaasut maanna naammassinnissinnaassutsimik annertusaanermik ingerlasumi misilittakkat aallaavigalugit nalilersorneqassaaq.

Apeqqu 7. Ilanngaaserisut qimmillit ilanngaaserisunut qimmeqanngitsunut sanilliullugit ikiaroorntumik nassaarnissaminut ilimanaataat qanoq annertutigiva?

Akissut:

Ilanngaaserisut qimmillit qimmeqanngitsullu nassaarsinnaanerannik ilimanaatinik immikkut sanilliussinernut naatsorsuutitaqanngilaq.

Ilanngaaserinikkut nakkutilliineq ataatsimut suliniarnertut ingerlanneqartarpoq, tassaniilu periutsit arlallit akuleriissillugit atorneqartarput, tassani paasissutissanik misissueqqissaarnerit, nunatsinni nunanilu allani suleqatinit tusarliussat, teknikikkut atortuutit aamma – naapertuuffiani – qimmit ilanngullugit.

Ilanngaaserinermi paasissutissanik arlalinnik toqqammaveqartumik sukumiisumik misissueqqissaarnerit ilanngaaserisunillu misilittagalinnik ingerlanneqartut kiisalu arsaarinninnertigut aalaakkaasumik pissarsinerit misilittakkat takutippaat. Tassunga atatillugu siunnerfeqartumik nakkutilliineq tusarliussanik toqqammaveqartoq qimmiinnarnik atuilluni nakkutilliinerinnarmit pissarsiffiullu arnerusinnaavoq.

Qimmit ikiaroorntulerinermi atorneqartartut suli pingaarutilimmik ilapittuutaapput, qimmilli uumasutulli pinngortitaassutsimikkut killeqarnerat, taamaammallu ataatsimut nakkutilliinerermi sakkussanut arlalinnut ilaanerat oqaatigineqassaaq.

Siusinnerusukkut taaneqartutut illoqarfiit akornanni arsaarinnittarnerit annertussusaanni assigiinngissutsit, nunatsinnut isaarissani arsaarinninnerit annertunersaasa pisarnerat aallaavigalugu isigineqassaaq.

Apeqqu 8. 2025-mi Aningaasanut Inatsimmi ikiaroorntup akiorneqarnerata annertusarnissaanut ilassutitut aningaasaliissutit 5 mio.kr. sumut atorneqarpat?

Akissut:

2025 aallarnerfigalugu ukiumut immikkut aningaasaliissutit 5 mio. kr.-t siunnerfilimmik ilanngaaserinermik suliaqarnermik nukittorsaanermut atorneqarput.

Aningaasat ilaatigut nakkutilliinerermi atortuutitut aningaasaliinernut atorneqarput, tassani ilulissani mittarfissami atortuutitut qanittumilu Nuummi mittarfimmi ammarneqartumi atortuutit, assersuutigalugu timimik scannerutit ilanngullugit. Timmisartunik ingerlatsinerpiaat allannguutaata ilaatigut siusinnerusukkut tunngavissaaqqaartumit Kangerlussuarmi immikkut atortunik pisariaqartitsineq nassataraa.

Tamatuma saniatigut atortunik nutaanik pisisoqarpoq, ilaatigut scannerit tigummiartakkat aammalu sulisunik nutaanik atorfinitsitsinerit, tassani qimminik ingerlatsisut taakkulu qimmii ilanngullugit.

Tassunga atatillugu atortuutunik nutaanik atuilernerq suliffeqarfiup naammassinnissinnaassusaa isiginiarlugu pisarnera oqaatigineqassaaq, atuinermi pikkorissarnernik allagartaliinernillu pisariaqartitsiviusarmat.

Tamanna aamma ilanngaaserisunik nutaanik atorfinitsitsinermi atuuppoq, tassani ilinniartitsineq annertuutigut misilittagalimmik suleqateqarnikkut immikkullu pikkorissarnertigut ingerlanneqartarpoq. Tamatuma sulisunik nutaanik ilinniartitsinerup suliffeqarfimmi isumalluutunik pigineqareersunik atuneq malitsigisarpaa. Tamanna tunuliaqutaralugu suleqatigiiat kittaartumik amerlineqartarnerat pisariaqartarpoq, taamaaliornikkut naammassinnissinnaassutsimik annertusaanerup sukkasuumik pinerata pingaarnertut suliassanik isumaginninnermut kingunerlussinnaanera pinngitsoortinneqaqqullugu.

Ataatsimut suliniarneq nunatsinnut qitiusumik isaarissani nakkutilliinermik nukittorsaanissamik siunertaqarpoq, tassani ilaasut usillu amerlasoorpassuit ukiumut nakkutilliivigineqartarput, tamaanilu aamma arsaarinninnerit amerlanerpaartaat pisarput.

Naggasiullugu ilanngaaserinermi suliniarnerup Kalaallit Nunaannut isernermi nakkutilliinermut tunngassuteqarnera oqaatigeqqinneqassaaq. Nunap killeqarfianut isereernermi nakkutilliinermik ingerlatseqqinneq atuutsitsinerlu politiit suliassaraat. Qinnuiginnittoqartillugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup politiit ikiortarpai, ikiaroonartunillu nassaartoqartillugu suliat politiinut tunniunneqartarput. Taamaalilluni ikiaroonartunik akiuiniarnerup ilanngaaserinermi oqartussaasut, politiit, peqqinnissaqarfik, kommunit oqartussallu pinaveersaartitsinermik ingerlatsisut akimorlugit ataatsimut suliniarnermik pisariaqartitsiffiunera erseqqissarlugulu akuerinissaa annertuumik pingaaruteqarpoq. Ilangaaserinermik suliniarneq ataatsimut suliniarnermi tassani ilaavoq pingaarutilik, tamannali kisimi naammangilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aqgaluaq B. Egede